

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1420201062
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1420201062.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, v právnej veci osoby povinnej platiť výživné: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ul. D. E. XXXX/XX, XXX XX F., zastúpený: doc. PhDr. JUDr. Marcela Tollová, PhD., LL.M., advokátka, so sídlom ul. Bernolákova č. 5, 900 01 Modra, a oprávnenej z vyživovacej povinnosti: G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ul. D. E. XXXX/XX, XXX XX F., korešpondenčná adresa : ul. I. E. XXXX/XX, XXXXX J. X, ČR, o zrušenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní osoby oprávnenej na výživné proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 7Pc/4/2020 - 275 z 12. apríla 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava IV, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom zrušil vyživovaciu povinnosť osoby povinnej z vyživovacej povinnosti voči osobe oprávnenej z vyživovacej povinnosti, stanovenú rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 25C/221/2010-89 zo dňa 18.01.2012, v znení opravného uznesenia zo dňa 16.03.2012 č. k. 25C/221/2010 - 94 , v znení opravného uznesenia zo dňa 26.03.2012 č. k. 25C/221/2010 - 98, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/229/2012 - 120 zo dňa 20.11.2012, právoplatným dňa 30.11.2012, počnúc dňom 01.04.2019 (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 43 ods. 3 písm. a), § 62 ods. 1, § 75 ods. 2 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), čl. 6, § 30, § 34, § 37, § 155, § 156, § 157 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uviedol, že naposledy bola vyživovacia povinnosť stanovená rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV č. k.25C/221/2010-89 zo dňa 18.01.2012, v znení opravného uznesenia zo dňa 16.03.2012 č. k. 25C/221/2010 - 94, v znení opravného uznesenia zo dňa 26.03.2012 č. k. 25C/221/2010 - 98, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/229/2012 - 120 zo dňa 20.11.2012, právoplatným dňa 30.11.2012. Vyživovacia povinnosť zo strany rodičov k deťom je viazaná na schopnosť detí žiť sa samé bez ohľadu na to, že sa deti z nejakých subjektívnych dôvodov žiť nechcú. V súvislosti s vyživovacou povinnosťou rodičov preskúmaval aj kritérium dobrých mravov (za dobré mravy je treba považovať súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré osvedčujú istú nemennosť a sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti, tzv. etické zásady zodpovedajúce pravidlám slušnosti). Rozpor s dobrými mravmi je obsiahnutý v § 75 ods. 2 ZoR. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu. Pokiaľ ide o úvahu súdu

o tom, či výkon práv a povinností je v rozpore s dobrými mravmi, úvaha súdu musí byť podložená konkrétnymi zisteniami v konaní. Osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti (ďalej aj „oprávnená osoba“) po skončení strednej školy opakovane študovala na rôznych školách a to v roku 2016 od októbra navštevovala jednoročné denné štúdium prípravného ročníka ku štúdiu lekárskeho a prírodovedných odborov, ale mesiac po nástupe bolo oznámené, že kurz nebude ďalej pokračovať a má sa prihlásiť na úrad práce, alebo si zaplatiť inú školu. Následne sa zaevidovala na úrade práce, v roku 2017 nebola prijatá na vysokú školu, v máji v roku 2017 si podala prihlášku na Vyššiu odbornú školu hereckú, kde bola prijatá v septembri 2017 a kde študovala do 23. septembra 2018, pričom absolvovala 2 semestre a dva týždne tretieho semestra, ale následne v septembri 2018 prerušila štúdium (po prerušení štúdia hereckva oprávnená osoba ochorela, bola hospitalizovaná viac ako mesiac). Po absolvovaných prijímacích pohovoroch sa oprávnená osoba dostala na Pedagogickú fakultu Univerzity Karlovej - odbor český jazyk so zameraním na vzdelávanie a špeciálnu pedagogiku, kde taktiež zapísala. Pohovory do práce absolvovala bezúspešne. V marci 2019 sa zamestnala v spoločnosti K. K. L. L. ako pracovník zákaznickej linky, kde pracovala odo dňa 01.04.2019 do dňa 19.06.2019). Od 27.09.2019 sa stala študentkou Husitské teologickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe. Pred rozhodným obdobím bola samostatne zárobkovo činná osoba a v rozhodnom období (t. j. v marci 2019 sa zamestnala v spoločnosti : K. K. L. L. ako pracovník zákaznickej linky, kde pracovala odo dňa 01.04.2019 do dňa 19.06.2019) a od tohto času čo bola zamestnaná, bola a aj je v čase rozhodnutia súdu spôsobilá sa sama živiť vzhľadom na jej vek, vyspelosť či už psychickú ako aj fyzickú, pričom je zdravá, žije v spoločnej domácnosti s priateľom od roku 2020. V opísanom čase v období medzi ukončením štúdia a zápisom na ďalšie štúdium sa nezamestnala a neuviedla (nepreukázala) objektívny dôvod tohto jej konania, pričom jej nezanikla schopnosť samostatne sa živiť, aj keď opakovane zmenila školu. Mal za preukázané, že vyživovacia povinnosť povinnej osoby zanikla ekonomickou samostatnosťou oprávnenej osoby. V súlade so zákonom ZoR je oprávnená osoby schopná sa ako plnoleté dieťa živiť sama, a preto návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti od 01.04.2019 vyhovel a vyživovaciu povinnosť zrušil dňom ekonomickej samostatnosti oprávnenej osoby, t. j. od 01.04.2019.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala oprávnená osoba odvolanie a žiadala, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a prikázal platiť povinnej osobe pôvodne stanovené výživné vo výške 250,- eur mesačne od vydania rozsudku a ďalej od dátumu rozhodnutia odvolacieho súdu naďalej platiť výživné na jej osobu vzhľadom na zmenu pomerov na strane povinnej osoby.

5. V odvolaní namietala nesprávne skutkové zistenia, ako aj inú vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež nevyžiadanie si ďalších dôkazov potrebných k získaniu rozhodujúcich skutočností. Súd prvej inštancie v odôvodnení v bodoch 25., 26. poukázal na definíciu výkladu o schopnosti plnoletého dieťaťa sa živiť a cituje akúsi teleológiu na základe rozhodnutia Ústavného súdu ČR v úplne inej veci a záležitosti, ktorá s prejednávanou vecou nesúvisí. Pokiaľ sa prvoinštančný súd odvoláva a poukazuje na české právo, mal by poukazovať vo všetkých záležitostiach a praxi plynúcej z českého práva, a to vzhľadom na ust. § 911 Občianskeho zákonníka ohľadne vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu po dobu, po ktorú nie je dieťa schopné sa samé živiť. Zákonom nie je stanovený vekový limit, dokedy trvá vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu, a to ani dovŕšením plnoletosti alebo veku 26 rokov. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva zaujatosť súdu a dá sa hovoriť o vytváraní rozsudkov podľa vopred daných formátov a spôsobov bez ohľadu na celkový kontext prípadu, previazanosť s ostatnými skutočnosťami. Súd prvej inštancie v odôvodnení vôbec neprihliadol k výkladu Zákona o rodine. V súčasnosti nie je ničím výnimočná situácia, keď dieťa sa uchádza o miesto na niektorej z prestížnejších vysokých škôl, no na základe prijímacích skúšok sa v 1. roku nedostane, a tak je nútené dočasne pracovať, čím má dieťa príjem a stáva sa schopné samé sa živiť, čo vedie k zániku vyživovacej povinnosti. Následne sa však dieťa na vysokú školu dostane a vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom sa obnovuje za predpokladu, že dieťa neuzavrelo manželstvo. Okresný súd neprihliadol k výkladu Zákona o rodine a Trestného zákona a ku skutočnosti ohľadne neplatenia výživného v minulosti, ktorého sa povinný opakovane dopúšťal a tiež napriek konštatovaniu o povinnosti vykonať možné úkony, za účelom zistenia skutočného stavu veci v bode 15. odôvodnenia, uvedené nevykonali. Taktiež prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy účastníkov, najmä neprihliadol k dôkazom ňou predložených a nevyžiadal si doplňujúce dôkazy, ktoré si mal vyžiadať, keďže z predložených dôkazov vyplýva niekoľko rozporov v tvrdeniach účastníkov.

Nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy a vyhodnotil povinného ako obeť „márnivej dcéry“, pričom v minulosti nie raz si neplnil vyživovaciu povinnosť. Ak okresný súd v odôvodnení v bode 28. uviedol posudzovanie vecí aj kritériom dobrých mravov, zjavne pochybil a v rozhodnutí uveril povinnému, hoci jeho výpoveď bola v rozpore s jej tvrdením a tvrdením svedka (M. H.). Nesprávne bolo vyhodnotené tiež jej tvrdenie, že opakovane študovala na rôznych školách a vydedukoval jej konanie ako márnivé bez toho, aby zisťoval objektívne príčiny a vyžiadal si ďalšie dôkazy. Nebola schopná sa ako plnoletá samostatne živiť a chronologicky zrekapitulovala skutkový stav, podľa ktorého v máji 2016 ukončila štúdium na prestížnej strednej škole, v júni 2016 obdržala rozhodnutie o neprijatí na tretiu Lekársku fakultu Univerzity Karlovej, ako aj na druhú Lekársku fakultu tej istej univerzity. Ďalej uzavrela pre obdobie jún až september 2016 zmluvu o zabezpečení výuky v jednoročnom dennom štúdiu ako prípravny ročník ku štúdiu lekárskeho a prírodovedného odboru v školskom roku 2016/2017, v novembri 2016 došlo k ukončeniu činnosti poskytovateľa zabezpečenia výuky. V mesiaci september 2017 išlo o rozhodnutie o prijatí na vyššiu odbornú školu hereckú, avšak v septembri 2018 prerušila štúdium na danej škole z dôvodu jej žiadosti čo boli neuspokojivé študijné výsledky a začínajúce psychické problémy, pre ktoré bola v decembri 2018 až január 2019 hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici, z čoho možno usudzovať nie pozitívny vplyv študijného odboru herectva na jej psychiku. V januári 2019 podala prihlášky na vysoké školy, ktoré nebudú mať vplyv na jej psychiku a v júni 2019 obdržala rozhodnutie o neprijatí na Pedagogickú fakultu Univerzity Karlovej, ale bola prijatá na prestížnu Univerzitu Karlovu – Husitskú teologickú fakultu. Jej pracovný pomer uzavretý dňa 01.04.2019 bol zrušený zamestnávateľom v skúšobnej dobe v júni 2019, čím bolo dokázané, že sa nemohla od 01.04.2019 samostatne živiť. Ďalej poukázala na prehľad výsledkov jej štúdia na aktuálnej vysokej škole. V neprospech povinného svedčí zamietnutie námietok ohľadne exekúcie č. 2747/2013, e-mailová komunikácia s exekútkou v uvedenej exekúcii, ktorá ďalej pokračovala, kópia zmluvy o prevode nehnuteľnosti, podľa ktorej spolujateľke nehnuteľnosti (jej matke) bola uložená povinnosť uhradiť zo spoločného majetku manželov sumy, ktoré sa týkali výlučne dlhov povinného, ktorý mohol začať život s čistým štítom, čo neučinil a ďalej sa neúmerne zadlžoval. Svojou vlastnou vinou žije povinný nezodpovedne a nad pomery, hoci sa pred súdom prezentuje inak, na pojednávanie sa dostavil v značkovom oblečení a necháva sa zastupovať právnymi zástupcami, hoci sa odvoláva na svoju nepriaznivú ekonomickú situáciu.

6. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu oprávnenej osoby navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, keďže vychádza z riadne zisteného skutkového stavu a konštantnej judikatúry súdov v obdobných veciach. Namietal nepodanie odvolania v zákonnej lehote, z ktorého dôvodu sa stal rozsudok dňa 10.05.2022 právoplatný a vykonateľný, preto navrhol odvolaciemu súdu odvolanie odmietnuť ako neskoro podané. Z hľadiska obsahu považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne ako aj z hľadiska procesného postupu, keďže oprávnená osoba štúdium na vysokej škole ukončila, následne pracovala a počas viacerých mesiacov bola z vlastného rozhodnutia evidovaná na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, ktoré si nenašla, počas určitej doby bola samostatne zárobkovo činnou osobou a následne sa znovu zapísala na štúdium na vysokej škole. V zmysle konštantnej judikatúry platí, že opakovaný zápis na štúdium na vysokú školu po tom, čo plnoleté dieťa ukončilo štúdium, živilo sa samé, je nutné vyhodnotiť ako situáciu, kedy je dieťa schopné sa samé živiť, a teda nárok na vyživovaciu povinnosť neexistuje.

7. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu, odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, prvoinštančný súd predmetnú vec skutkovo aj právne správne posúdil. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie neporušil právo strán

sporu na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty oprávnenej osoby v odvolaní.

10. V prejednávanej veci sa povinný domáhal návrhom zo dňa 11.03.2020 zrušenia vyživovacej povinnosti voči oprávnenej osobe s tým, že vyživovaciu povinnosť následne žiadal zrušiť dňom 01.04.2019. Naposledy bola vyživovacia povinnosť povinného určená rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 25C/221/2010-89 zo dňa 18.01.2012 vo výške 250,- eur mesačne. Od uvedenej doby sa zmenili pomery, nakoľko oprávnená osoba dovŕšila plnoletosť, povinný bol v čase rozhodovania o výživnom zamestnaný s príjmom 760,- eur až 1 000,- eur netto mesačne, dňa 11.02.2019 došlo s uvedenou spoločnosťou ku skončeniu jeho pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti, následne bol nezamestnaný od 13.02.2019 do 12.08.2019 a poberal dávku v nezamestnanosti vo výške cca 750,- eur mesačne, pričom sa zamestnal dňa 28.10.2019, ale po ukončení skúšobnej doby s ním zamestnávateľ ukončil pracovný pomer ku dňu 31.01.2020. V danom období bol príjem povinného cca 750,- eur mesačne. V dobe od 04.02.2020 bol práceneschopný a poberal dávky nemocenského poistenia. Prvoinštančný súd skúmal podmienky pre zrušenie vyživovacej povinnosti povinného voči oprávnenej osobe a v bode 30. odôvodnenia rozsudku chronologicky popísal štúdium oprávnenej osoby po ukončení štúdia na strednej škole v roku 2016. Pred prijatím na aktuálnu vysokú školu Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe, ktorú oprávnená osoba navštevuje od 27.09.2019, bola oprávnená osoba zamestnaná od 01.04.2019 v spoločnosti K. K. L. L., ktorý pracovný pomer bol síce skončený v skúšobnej dobe, avšak prvoinštančný súd uzavrel, že nadobudla schopnosť sa sama živiť dňom 01.04.2019 vzhľadom na vek, fyzickú a psychickú vyspelosť, žije v spoločnej domácnosti s priateľom od roku 2020 a v období medzi ukončením štúdia a zápisom na ďalšie štúdium sa nezamestnala a neuviedla súdu objektívny dôvod jej konania, pričom aj opakovane menila školu.

11. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu do času, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť (samo uspokojovať svoje potreby). Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom nadobudnutie takejto schopnosti dieťaťa nie je viazané na vek dieťaťa, a teda je prípustné, aby k zániku vyživovacej povinnosti rodičia z uvedeného dôvodu došlo (výnimočne) aj vo vzťahu k maloletému dieťaťu.

13. Nová úprava vyživovacej povinnosti povinného rodiča je teda opodstatnená len za predpokladu, ak má súd jednoznačne v konaní preukázané, že pomery povinného i oprávneného sa zmenili do takej miery, že predchádzajúce rozhodnutie o výživnom už nezodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného rodiča a odôvodneným potrebám oprávnenej osoby (§ 78 ods. 1 a 3 ZoR). Predovšetkým však - pri dosiahnutí plnoletosti oprávnenej osoby, je nevyhnutné zamerať pozornosť na skúmanie, či naďalej pretrváva odkázanosť plnoletého potomka na vyživovaciu povinnosť oboch rodičov, a to vzhľadom na zákonné predpoklady vyplývajúce z ustanovenia § 62 ods. 1 ZoR. Pokiaľ vyživovacia povinnosť rodičov k svojim deťom trvá do času, kým sa dieťa nie je schopné samé živiť, je zrejmé, že v čase denného štúdia dieťaťa na strednej škole a následne plynule v čase pokračovania štúdia dieťaťa na vysokej škole dennou formou, pretrváva odkázanosť dieťaťa na vyživovaciu zodpovednosť rodičov, pretože počas štúdia na strednej škole a počas bezprostredne nasledujúcej prípravy na budúci výkon povolania na vysokej škole dennou formou, nie je dieťa spravidla schopné zabezpečiť si vlastný stabilný príjem pre nedostatok kvalifikácie a časových možností a pokrývať si tak svoje nevyhnutné životné náklady.

14. Súd rozhodne o zrušení vyživovacej povinnosti, ak má v konaní preukázanú zmenu pomerov, t. j. okolností rozhodujúcich pre ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti. Pri rozhodovaní o zrušení vyživovacej povinnosti je súd povinný zobrať do úvahy všetky osobitosti posudzovanej veci.

15. Podľa § 75 ods. 2 ZoR, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16. Bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu.

17. Pojem dobré mravy je neurčitým právnym pojmom, jeho obsah nevyplýva z pozitívneho práva. Okrem práva existujú aj iné systémy noriem, niektorým z nich takouto úpravou právo poskytuje ochranu tým, že im prepožičiava sankcie charakteristické pre systém práva. Nejde o akékoľvek normy, ale o všeobecne spoločensky uznávané pravidlá, prostredníctvom ktorých sa zavrhuje spoločensky nežiaduce javy. Vo všeobecnosti bývajú vyjadrené konštrukciou o "pocite sú náležitosti všetkých spravodlivo uvažujúcich ľudí". Pojem dobré mravy je ďalej časovo (plynutím času podlieha zmenám) a miestne podmienený.

18. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť sa zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu. Čitateľnejšie budú rozpory spravidla v prípadoch výživného medzi manželmi (spôsobenie rozvratu, opustenie rodiny), resp. príspevku na výživu rozvedeného manžela. Ich existencia nie je vylúčená ani v prípade výživného medzi ostatnými príbuznými, v prípade vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom (ak výživné žiada rodič, ktorý v minulosti sám neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, dopustil sa trestnej činnosti voči dieťaťu), resp. plnoletých detí voči rodičom. Za rozpor s dobrými mravmi možno považovať aj prípad, ak by napríklad príjmové a majetkové pomery oprávneného (v prípadoch, keď nie je podmienkou odkázanosť oprávneného, napr. pri žalobe plnoletého dieťaťa voči rodičom) prevyšovali majetkové pomery povinného. Ako konanie v rozpore s dobrými mravmi by bolo možné posudzovať aj prípady, keď oprávnený bez ospravedlniteľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť aj napriek objektívnym možnostiam a svojim schopnostiam a svoju situáciu rieši požadovaním výživného. Príčiny vedúce k rozvratu manželstva ako jedno z hľadísk posudzovania dobrých mravov zákon upravil aj špeciálne pri podmienkach vzniku nároku na príspevok na výživu rozvedeného manžela. U maloletého dieťaťa, bez ohľadu na jeho konanie vo vzťahu k rodičovi (na rozdiel od českej úpravy), je posudzovanie dobrých mravov výslovne vylúčené. V zmysle striktného znenia normy súd v prípade zistenia rozporu s dobrými mravmi nemá inú možnosť (napr. zníženie výživného) než výživné nepriznať.

19. Odvolací súd poukazuje na závery vyjadrené súdom prvej inštancie v bodoch 30. a 31. odôvodnenia jeho rozsudku. Plne sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o zániku vyživovacej povinnosti povinného voči oprávnenej osobe, a to z dôvodu nadobudnutia jej schopnosti sa živiť od apríla 2019, pričom odvolacie námietky oprávnenej osoby o obnovení vyživovacej povinnosti povinného z dôvodu jej prijatia na ďalšiu vysokú školu, nepovažoval odvolací súd za dôvodné a správne, keď hlavne s poukazom na chronológiu štúdia oprávnenej osoby od roku 2016, kedy ukončila štúdium na strednej škole, následne nebola prijatá na štúdium na lekárskej fakulte, bola v evidencii nezamestnaných, a to aj v roku 2017, opakovane menila štúdium na vysokej škole, kde však bola prijatá v septembri 2017 na vyššiu odbornú školu hereckú, ktoré štúdium na vlastnú žiadosť prerušila z dôvodu, ako sama uviedla, pre neuspokojivé študijné výsledky. Následne bola na prijímacích pohovoroch na úplne inú vysokú školu, a to Pedagogickú fakultu UK v Prahe, kde sa taktiež zapísala, avšak študentkou aktuálnej vysokej školy sa stala až v septembri 2019, kde študuje doposiaľ. Postoj oprávnenej osoby k získaniu vyššej kvalifikácie po ukončení stredoškolského štúdia správne vyhodnotil prvoinštančný súd ako i schopnosť sa samostatne živiť, keďže opakovane menila vysoké školy, ktoré aj začala navštevovať, ale v štúdiu riadne nepokračovala, bola však zamestnaná v pracovnom pomere po ukončení štúdia na strednej škole, pričom riadne v štúdiu na vysokej škole nepokračovala, čo možno považovať jednoznačne za nadobudnutie schopnosti sa sama živiť.

20. Odvolaciemu súdu nezostala bez povšimnutia skutočnosť, že oprávnená osoba sa zapísala na štúdium Pedagogickej fakulty UK v Prahe dňom 26.07.2017, na ktorej VŠ jej štúdium trvalo do 23.09.2018, kedy štúdium zanechala, avšak na základe zmluvy o poskytnutí Vyššieho odborného vzdelania v odbore herectvo a moderovanie zo dňa 01.09.2017 absolvovala štúdium na tejto škole, a to až do 23.09.2018, kedy bolo jej štúdium prerušené na dobu dvoch rokov na základe vlastnej žiadosti. Taktiež oprávnená osoba bola v evidencii uchádzačov o zamestnanie v období od 12.12.2016 do 25.07.2017. Vzhľadom na postoj oprávnenej osoby k získaniu vyššej kvalifikácie nemožno ustáliť, že aj keď od roku 2019 (od 27.09.2019) do rozhodnutia súdu prvej inštancie je študentkou Husitskej

teologickej fakulty UK v Prahe, táto skutočnosť nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti povinného z dôvodov konštatovaných prvoinštančným súdom, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje.

21. Prvoinštančný súd správne aplikoval a použil ustanovenia ZoR o zániku vyživovacej povinnosti, výklad daných ustanovení uskutočnil prvoinštančný súd správne a nerozhodol vo veci arbitrárne. Taktiež má odvolací súd za to, že prvoinštančný súd vo veci riadne zistil skutočný stav veci, teda nie je zrejmé aké dôkazy mal prvoinštančný súd podľa odvolacích námietok oprávnenej osoby vykonať, keď tieto návrhy nielen účastníci nenavrhlí, ale ich dôvodnosť nevyplývala ani počas prejednávania veci pred súdom prvej inštancie za účelom riadneho zistenia skutočného stavu veci. Rovnako nie je zrejmé aké ďalšie dôkazy si mal prvoinštančný súd vyžiadať pre účely zistenia objektívnych príčin, pre ktoré údajne oprávnená osoba ukončila štúdium na predchádzajúcich školách, resp. študovala na rôznych školách, keď z dôkazov predložených účastníkmi konania, ako aj zabezpečených súdom prvej inštancie bol jednoznačne zistený a ustálený skutočný stav veci, z ktorého súd prvej inštancie vyvodil správne skutkové a právne závery.

22. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. V ďalšom odvolací súd dodáva, že i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

24. CMP v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Oprávneným účastníkom na náhradu trov odvolacieho konania by bola v danej veci osoba povinná z vyživovacej povinnosti. Odvolací súd však vzhľadom na charakter daného konania – o zrušenie vyživovacej povinnosti rodiča k plnoletému dieťaťu – považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo

na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).